

รายวิชา สังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๑๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง สังคหวัตถุ ๔

ครูผู้สอน ครูอริษา แก้วไทรหงวน

ครูสุดารัตน์ จันทะแจ่ม

สังคหวัตถุ ๕

จุดประสงค์การเรียนรู้

ยกตัวอย่างการปฏิบัติตน
ตามหลักสังควัตถุ ๔ ได้

อริยสัจ ๔

ทุกข์

ความไม่สบายใจ

สอบตก

สมุทัย

สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์

ไม่ตั้งใจเรียน
ไม่อ่านหนังสือ

นิโรธ

การพ้นจาก
ความทุกข์

สอบผ่าน

มรรค

วิธีพ้นทุกข์
วิธีการดับทุกข์

ตั้งใจเรียน
อ่านหนังสือ

บทบาทสมมติ

คำถามชวนคิด

จากสถานการณ์ที่มีการพูดจา
เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

พูดจาเหมาะสม

เพราะพูดด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน

คำถามชวนคิด

นักเรียนเคยปฏิบัติ
แบบนี้สถานการณ์หรือไม่

คำถามชวนคิด

หากนักเรียนพูดจาสุภาพไพเราะ
ส่งผลอย่างไร

ผู้ฟังเกิดความสบายใจ อยากร่วมสนทนาต่อด้วย
ทำให้เป็นที่รักใคร่ของผู้อื่น

คำถามชวนคิด

หากนักเรียนพูดคำหยาบ
ไม่สุภาพส่งผลอย่างไร

ผู้ฟังเกิดความไม่สบายใจ
ไม่อยากสนทนาต่อด้วย
ทำให้ไม่เป็นที่รักใคร่
ของคนรอบข้าง

สังคหวัตถุ ๔

สังคหวัตถุ ๔

เป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยยึดเหนี่ยวใจคน
และส่งเสริมให้เกิดความรักและความสามัคคี
ชั้นในหมู่คณะ มี ๔ ประการ

สังคหวัตถุ ๔

ประกอบด้วย

ทาน

ปิยวาจา

อัถถจริยา

สมานัตตตา

สังคหวัตถุ ๔

ทาน คือ การให้
การแบ่งปัน
การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน

การแบ่งปัน

ที่มา : <https://today.line.me/th/v2/article/8N589n>

การให้อภัย

สังคหวัตถุ ๔

ที่มา : <https://today.line.me/th/v๒/article/em๓๑๑๑>

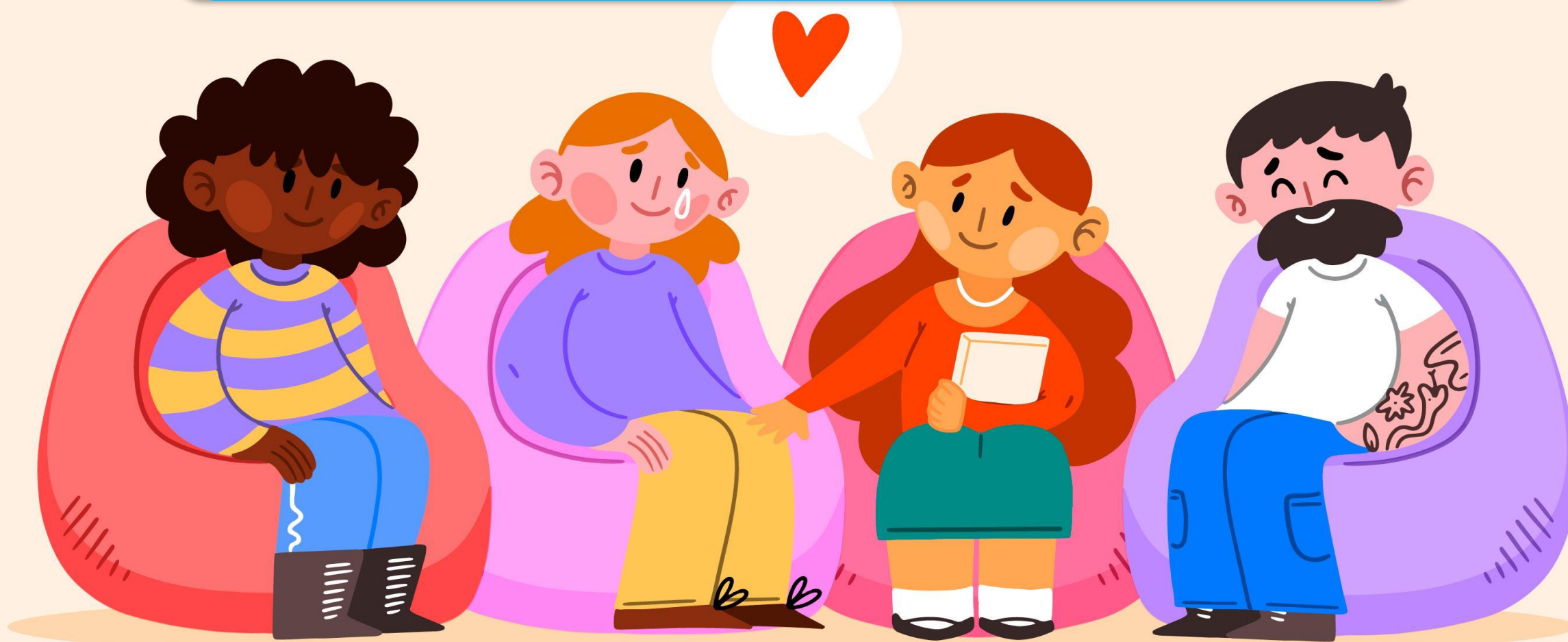
ปิยวาจา คือ
การพูดจาสุภาพ
ไพเราะ อ่อนหวาน

พูดกับผู้ใหญ่ ควรพูดด้วยน้ำเสียงสุภาพ

การพูดความจริง และเกิดประโยชน์

สังคหวัตถุ ๕

อัตถจริยา คือ
การทำตนให้เป็นประโยชน์
ต่อผู้อื่นและสังคม

การทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ช่วยปลูกต้นไม้

สังคหวัตถุ ๔

สมานัตตตา คือ
การปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย
การวางตนให้เหมาะสม

เชื่อฟังพ่อแม่

เชื่อฟังคุณครู

คำถามชวนคิด

การนำหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔
ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร

อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

คำถามชวนคิด

จากภาพเกี่ยวข้องกับ

สังคหวัตถุ ๔

หรือไม่ อย่างไร

กิจกรรม

สำรวจตนเอง

สังคหวัตถุ ๔

นักเรียนทำกิจกรรมสำรวจตนเองว่า
เคยปฏิบัติตนตามหลักสังคหวัตถุ ๔

ข้อใดบ้าง

ทาน

ปิยวาจา

อตถจริยา

สมานัตตตา

อัตถจริยา

การทำตนให้เป็นประโยชน์
ต่อผู้อื่นและสังคม

คำถามชวนคิด

การแบ่งขนม แบ่งเครื่องเขียน
ให้เพื่อน เป็นการปฏิบัติตาม
หลักสังคหวัตถุ ๔ ในเรื่องใด

ทาน คือ การให้ การแบ่งปัน

คำถามชวนคิด

นักเรียนรู้สึกอย่างไรจากการ
ปฏิบัติตนดังกล่าว

เกิดการแบ่งปัน สร้างนิสัยการเสียสละ
ส่งผลให้ผู้อื่นและตนเองมีความสุข

ทาน

ปิยวาจา

อัถถจริยา

สมานัตตตา

สังคหวัตถุ ๔

ใบงานที่ ๕ เรื่อง สังคหวัตถุ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง หลักธรรมน้อมนำจิตใจ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง สังคหวัตถุ ๔
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่การปฏิบัติตนตามหลักสังคหวัตถุ ๔

ทาน

- เมื่อคุณแม่ให้เงินมา
โรงเรียน นี้นำจะกล่าว
คำว่า “ขอบคุณค่ะ”

ปิยวาจา

- ข้าวหอมทำความ
เคารพคุณครูทุกวัน

อิตถจริยา

- โฉนทแบ่งอุปกรณ์
การเรียนให้เพื่อนใช้

สมานัตตตา

- จิโนเป็นจิตอาสา
เก็บขยะหน้าโรงเรียน

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายสั้น ๆ ว่า จะนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปใช้
ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๕

เรื่อง สังคหวัตถุ ๔

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

นักเรียนทำใบงานที่ ๕
เรื่อง สังกะวัตฤ ๔

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. แจกใบงานที่ ๕ เรื่อง สังกะวัตฤ ๔
๒. อธิบายคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง
๓. เดินดูนักเรียนเพื่อสอบถามความเข้าใจและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๕ เรื่อง **สังคหวัตถุ ๔**

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่
การปฏิบัติตนตามหลักสังคหวัตถุ ๔

ทาน

ปียวาจา

อรรถจริยา

สมานัตตตา

○ เมื่อคุณแม่ให้เงินมา
โรงเรียน นี่น่าจะกล่าว
คำว่า “ขอบคุณค่ะ”

○ ข้าวหอมทำความ
เคารพคุณครูทุกวัน

○ โดนต์แบ่งอุปกรณ์
การเรียนให้เพื่อนใช้

○ จีโน่เป็นจิตอาสา
เก็บขยะหน้าโรงเรียน

ใบงานที่ ๕

เรื่อง **สังคหวัตถุ ๔**

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนอธิบายสั้น ๆ ว่า จะนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างไร

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายสั้น ๆ ว่า จะนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปใช้
ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

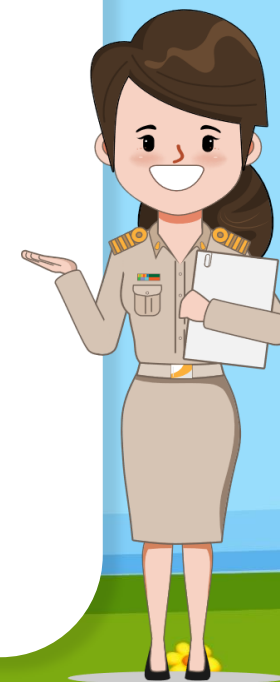
.....

.....

.....

.....

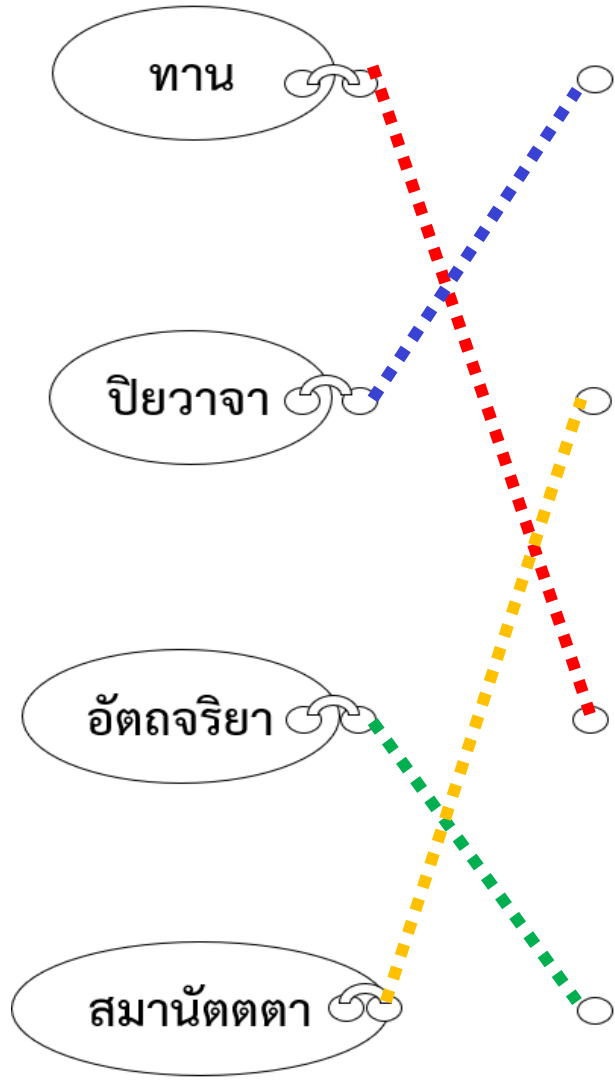
.....

เฉลย ใบงานที่ ๕
เรื่อง สังคหวัตถุ ๔

เมื่อคุณแม่ให้เงินมา
โรงเรียน นีน่าจะกล่าว
คำว่า “ขอบคุณค่ะ”

ข้าวหอมทำความ
เคารพคุณครูทุกวัน

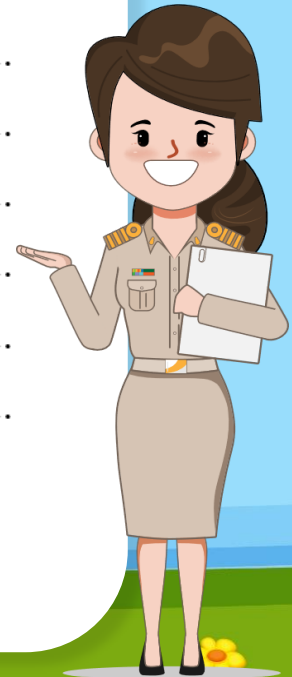
โดนัทแบ่งอุปกรณ์
การเรียนให้เพื่อนใช้

จีโน่เป็นจิตอาสา
เก็บขยะหน้าโรงเรียน

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอธิบายสั้น ๆ ว่า จะนำหลักสังคหวัตถุ ๔ ไปใช้
ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

การแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน การมีมารยาท พูดจาไพเราะ
จะทำให้เป็นที่รักของผู้อื่น

สังคหวัตถุ ๔

สังคหวัตถุ ๔ คือ ธรรมสำหรับยึดเหนี่ยวน้ำใจ
ผูกมิตรไมตรีต่อกัน ผู้นำไปใช้เป็นประจำจะสามารถ
ครองใจคนได้และเป็นที่ยรักของคนทั่วไป มี ๔ ประการ
ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา สมานัตตตา

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง มงคล ๓๘

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๒

เรื่อง มงคล ๓๘

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

